

**ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ЦЕНТРАЛЬНИЙ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ»
за 2020 рік**

1. Організаційна структура та опис діяльності підприємства

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЦЕНТРАЛЬНИЙ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ» (далі – ПРАТ «ЦГЗК» або Товариство) (м.Кривий Ріг) - складний промисловий комплекс, що спеціалізується на видобутку, переробці та випуску сировини для чорної металургійної промисловості - залізорудного концентрату та окатків.

У звітному періоді ПРАТ «ЦГЗК» здійснювало свою діяльність відповідно до Статуту.

Товариство з моменту його державної реєстрації є юридичною особою, створено без обмеження строку діяльності.

Метою діяльності Товариства є виробництво продукції найвищої якості, забезпечуючи при цьому безпеку співробітників і використовуючи процеси, які не надають негативного впливу на навколишнє середовище.

Статутний капітал товариства становить 296 635 000,00 гривень, поділений на 1 186 540 000 штук простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 (двадцять п'ять копійок) гривень кожна.

Станом на 31.12.2020 року в реєстрі власників іменних цінних паперів ПРАТ "ЦГЗК" обліковується юридична особа, якій прямо або опосередковано належить 100% акцій товариства - ПРИВАТНА КОМПАНІЯ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЕТІНВЕСТ Б.В.».

Згідно Статуту ПРАТ "ЦГЗК" органами управління Товариства являються:

- Загальні збори акціонерів - вищий орган товариства;
- Наглядова рада - наглядовий орган товариства, який представляє інтереси акціонерів та здійснює захист їх прав у період між проведенням загальних зборів;
- Генеральний директор – одноособовий виконавчий орган товариства, що здійснює керівництво його поточною діяльністю.

ПРАТ «ЦГЗК» має повний технологічний цикл – від видобутку руди до виробництва залізорудних окатків – підготовленої сировини для металургійних заводів. Цим обумовлена складна організаційна структура підприємства, яка включає 21 структурний підрозділ, з них до

основних виробничих цехів віднесені: Глеюватський та Петрівський кар'єри, шахта імені Орджонікідзе, дробильна і збагачувальна фабрики, фабрика огрудкування, управління залізничного транспорту та 2 гірничотранспортні цехи.

Станом на 31.12.2020 року до структури управління ПРАТ «ЦГЗК» входять: дирекція з виробництва та планування, дирекція з технології та якості, дирекція з інжинірингу, дирекція з капітального будівництва та капітальних ремонтів, дирекція фінансова, дирекція з аналізу та управління ризиками безпеки, дирекція з охорони праці, промислової безпеки та екології, дирекція з персоналу, дирекція з побуту та соціальних питань, дирекція із закупок, дирекція з операційних поліпшень, служба головного фахівця з інформаційних технологій, відділ логістики, канцелярія та спеціальний відділ.

Існуюча структура є оптимальною для стабільної діяльності Товариства.

ПРАТ «ЦГЗК» входить до Групи Метінвест, найбільшої приватної групи України, гірничо-металургійні підприємства якої об'єднані в єдиний виробничо-збутовий цикл - від видобутку вугілля і руди до продажу металу.

Основним видом діяльності ПРАТ «ЦГЗК» є добування залізних руд, який включає видобуток залізної руди, її переробку та випуск товарної продукції, яка являється сировиною для металургійної промисловості.

За звітний період профіль діяльності Товариства не змінювався.

Основними видами продукції ПРАТ "ЦГЗК" являються залізорудний концентрат (вміст заліза загального 67,5 - 70,5%) та залізорудні окатки (вміст заліза загального 65,0 - 68,0%), питома вага яких в загальному обсязі виробництва складає більше 99%, незначну долю товарної продукції складають промислові послуги.

Товариство реалізує свою продукцію як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринках. Споживчим сегментом продукції Товариства виступає металургійний комплекс. Окатки та концентрат можуть перевозитись на далекі відстані, тому споживчий сегмент Товариства формується на значній по величині території.

Країнами-споживачами продукції Товариства на зовнішньому ринку є Чехія, Словаччина, Польща, Угорщина, Румунія, Іспанія, Італія, Китай та інші.

В 2020 році у ПРАТ "ЦГЗК" злиття, поділу, приєднання, перетворення, виділу не відбувалося.

В своїй організаційній структурі Товариство не має відокремлених структурних підрозділів без права юридичної особи.

2. Результати діяльності

Обсяги виробництва товарної продукції ПРАТ "ЦГЗК" у 2020р склали 2 495 тис.т. концентрату (до 2019р.: +528 тис.т.) та 2 273 тис.т. окатків (до 2019р.: -39 тис.т.).

Обсяги виробництва товарного концентрату у 2020р. перевищують показник виробництва 2019р. на 26,8%. Виробництво окатків у 2020р. було зменшено відносно попереднього року на 1,7%. Обсяги виробництва товарної продукції збільшено на 11,4% завдяки підвищенню продуктивності виробничих потужностей.

Реалізація готової продукції ПРАТ «ЦГЗК» за 2019-2020рр.

Реалізація, тис.грн.	2020 р.	2019 р.	Відхилення, +/-
концентрат	5 217 261	4 523 217	694 044
окатки	7 221 536	7 560 063	-338 527
Всього:	12 438 797	12 083 280	355 517
<i>в т.ч. за напрямками поставки</i>			
внутрішній ринок	2 713 190	133 378	2 579 812
експорт	9 725 607	11 949 902	-2 224 295

Виручка від реалізації у 2020р. склала 12 438,8 млн.грн, що у порівнянні з попереднім роком більше на 355,5 млн.грн (+3%). Зростання відбулося, в основному, за рахунок збільшення обсягів реалізації, а також девальвації вартості гривні відносно американського долару. В свою чергу зниження рівня цін негативно вплинуло на результат.

Фінансові результати, тис.грн.

Стаття	2020р	2019р	Відхилення, тис.грн.	Відносне відхилення, %
Чистий дохід від реалізації продукції	12 438 797	12 083 280	355 517	3%
Собівартість реалізованої продукції	-8 348 892	-7 957 950	-390 942	5%
Валовий прибуток	4 089 905	4 125 330	-35 425	-1%
Адміністративні витрати	-146 569	-145 955	-614	0%
Збутові витрати	-1 537 941	-2 099 107	561 166	-27%
Інші операційні доходи (+) / витрати (-)	500 649	-953 604	1 454 253	-153%
Фінансовий результат від операційної діяльності	2 906 044	926 664	1 979 380	214%
Інші доходи/витрати	-125 251	20 022	-145 273	-726%
Фінансові доходи (+) / витрати (-)	-872 703	679 962	-1 552 665	-228%
Фінансовий результат до оподаткування	1 908 090	1 626 648	281 442	17%
Податок на прибуток	-307 024	-153 335	-153 689	100%
Чистий прибуток	1 601 066	1 473 313	127 753	9%

Чистий прибуток у 2020 році склав 1 601,1 млн.грн., що вище за аналогічний показник попереднього року на 127,8 млн.грн. (+9%). На збільшення даного показника вплинуло як зростання виручки від реалізації на 355,5 млн.грн. (+3%), так і собівартості реалізованої продукції на 390,9 млн.грн. (+5%). В свою чергу зростання показника собівартості реалізованої продукції обумовлено збільшенням обсягів виробництва товарної продукції на 11% та зростанням амортизаційних відрахувань на 30% за рахунок збільшення вартості основних засобів в результаті переоцінки, яка була здійснена на 31 серпня 2019 року та введення в експлуатацію нових об'єктів в 2020 році.

Зменшення збутових витрат на 561,2 млн.грн. (-27%) за рахунок зменшення витрат на транспортні послуги (витрати на перевезення залізничним транспортом та перевалку в порту) на 300,2 млн.грн., а також плати за користування вагонами та інших послуг зі збуту на 263,9 млн.грн.

Збільшення фінансового результату від операційних доходів/витрат на 1 454,3 млн.грн. відбулося за рахунок збільшення доходів від курсової різниці з торгової дебіторської заборгованості (на 1 520,3 млн.грн.). На зниження фінансового результату з іншої діяльності (на 145,3 млн.грн.) вплинуло зростання витрат з курсових різниць з кредиторської заборгованості за постачання основних засобів (на 139,4 млн.грн.).

В свою чергу, у 2020 році відбулося зменшення прибутку від результатів фінансової діяльності на 1 552,7 млн.грн. На показник вплинуло зростання витрат з курсових різниць з кредиторської заборгованості з дивідендів (на 1 334,4 млн.грн.) та зменшення доходів з дисконтування дебіторської заборгованості (на 165,3 млн.грн.).

3. Ліквідність та зобов'язання

Аналіз структури оборотних активів, зобов'язань та забезпечень

Назва показника	На 31.12.2020р.		На 31.12.2019р.		Абсолютне відхилення, в тис. грн.	Відносне відхилення, в %
	тис. грн.	Питома вага, в %	тис. грн.	Питома вага, в %		
Запаси,	405 381	4,7	551 032	7,1	-145 651	-26%
у т.ч. виробничі запаси	187 371	2,2	236 724	3	-49 353	-21%
незавершене виробництво	20 239	0,2	39 439	0,5	-19 200	-49%
готова продукція	197 771	2,3	274 869	3,5	-77 098	-28%
Розрахунки з дебіторами,	7 673 138	88,5	6 930 883	89	742 255	+11%
у т.ч. за товари, роботи, послуги	7 309 660	84,3	5 418 438	69,6	1 891 222	+35%
Грошові кошти	392 751	4,5	146 111	1,9	246 640	>100%
Інші оборотні активи	198 999	2,3	157 321	2	41 678	+27%
Всього оборотних активів	8 670 269	100	7 785 347	100	884 922	+11%
Довгострокові зобов'язання і забезпечення,	2 035 142	19,0	1 255 745	12,1	779 397	+62%
у т.ч. відстрочені податкові зобов'язання	-	0,0	141 829	1,4	-141 829	-100%
пенсійні зобов'язання	1 198 773	11,2	1 001 199	9,7	197 574	+19,7%
інші довгострокові зобов'язання	448 013	4,2	84 124	0,8	363 889	>100%
довгострокові кредити банків	321 043	3,0	-	-	321 043	>100%
довгострокові забезпечення	67 313	0,6	28 593	0,3	38 720	>100%
Поточні зобов'язання і забезпечення,	8 694 931	81,0	9 106 514	87,9	-411 583	-5%
в т.ч. поточна кредиторська заборгованість за	8 553 069	79,7	9 006 549	86,9	-453 480	-5%
довгостроковими зобов'язаннями	25 807	0,2	17 736	0,2	8 071	+46%
товари, роботи та послуги	888 618	8,3	1 348 510	13	-459 892	-34%
розрахунками з бюджетом	415 266	3,9	153 748	1,5	261 518	>100%
розрахунками зі страхування	12 621	0,1	12 569	0,1	52	-
розрахунками з оплати праці	45 824	0,4	45 799	0,4	25	-
одержаними авансами	6 367	0,1	8 371	0,1	-2 004	-24%
розрахунками з учасниками	7 158 566	66,7	7 419 816	71,6	-261 250	-4%
поточні забезпечення	136 202	1,3	92 940	0,9	43 262	+47%
інші поточні забезпечення	5 660	0,1	7 025	0,1	-1 365	-19%
Всього зобов'язань та забезпечень	10 730 073	100,0	10 362 259	100,0	367 814	+4%

Обсяг оборотних активів збільшився на 884,9 млн.грн. На збільшення торгової дебіторської заборгованості вплинуло підвищення курсу долара до гривні та збільшення сум непогашеної заборгованості покупцями готової продукції.

Довгострокові фінансові зобов'язання

Назва зобов'язання	Строк погашення					Всього, на 31.12.2020р.
	від 1 до 2 років	від 2 до 3 років	від 3 до 4 років	від 4 до 5 років	більше 5 років	
Кредиторська заборгованість фінансового лізингу	35 982	36 442	29 173	9 511	-	111 108
Довгострокові банківські кредити	-	63 733	64 321	64 321	128 668	321 043
Інші довгострокові зобов'язання	186 966	149 939	-	-	-	336 905
Всього довгострокових зобов'язань	222 948	250 114	93 494	73 832	128 668	769 056

У грудні 2020р. були залучені банківські кошти в розмірі 9,3 млн.євро з терміном погашення до 2027р. на інвестиційну діяльність підприємства.

Протягом 2018-2020рр. були укладені угоди з фінансового лізингу та адміністрування транспортних засобів (фінансування автопарку, придбання гірничо-транспортної техніки) з терміном погашення до 2025 року. По відношенню до 31.12.2019р на 41 145 тис.грн. збільшилися довгострокові зобов'язання з фінансового лізингу, на 322 744 тис.грн. - зобов'язання з придбання гірничо-транспортної техніки та комплектуючих з терміном погашення до 2023 року.

Зміна поточних зобов'язань відбулась за рахунок:

- погашення торгової кредиторської заборгованості та зобов'язань за розрахунками з учасниками на 459 892 тис.грн. та 261 250 тис.грн. відповідно;
- збільшення кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом, а саме з податку на прибуток – на 200 927 тис.грн. у зв'язку з відсутністю авансових внесків та спрощення норми податкового кодексу щодо зменшення податку на суму акцизу.

Результати розрахунку показників ліквідності

Найменування показника	Значення показника	
	На 31.12.2020р.	На 31.12.2019р.
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,0	0,9
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,9	0,8

Коефіцієнт загальної ліквідності відображає здатність покриття поточних зобов'язань підприємства за рахунок використання всієї суми оборотних коштів. Для ПРАТ "ЦГЗК" цей показник складає на 31.12.2020р. та на 31.12.2019р. 1,0 та 0,9 відповідно.

Коефіцієнт швидкої ліквідності (інше найменування цього коефіцієнта – коефіцієнт "лакмусового папірця"). При його розрахунку враховуються найбільш ліквідні поточні активи (запаси не враховуються). Коефіцієнт швидкої ліквідності на кінець 2020 року становить 0,9 (станом на 31.12.2019р. – 0,8).

Збільшення показників ліквідності відбулося за рахунок збільшення оборотних активів на 884 922 тис.грн. та зменшення поточних зобов'язань на 411 583 тис.грн.

Результати розрахунку показників фінансової стійкості

Показники фінансової стійкості характеризують структуру джерел фінансування ресурсів підприємства, ступінь фінансової стійкості і незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування діяльності.

Найменування показника	Значення показника	
	На 31.12.2020р.	На 31.12.2019р.
Коефіцієнт фінансової незалежності («автономії»)	0,4	0,4
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	0,2	0,1
Коефіцієнт поточних зобов'язань	0,8	0,9

Коефіцієнт автономії характеризує ступінь незалежності підприємства від зовнішніх запозичень. Станом на 31.12.2020р. значення коефіцієнту становить 0,4. Динаміка показника протягом звітного року не змінна.

Коефіцієнт довгострокових зобов'язань характеризує частку довгострокових зобов'язань у загальній сумі джерел формування та показує, наскільки підприємство залежить від довгострокових зобов'язань в загальній сумі позикових коштів. Станом на 31.12.2020р. значення коефіцієнту по відношенню до 31.12.2019р. збільшилось з 0,1 до 0,2. На збільшення показника вплинуло залучення банківських коштів та укладення угод з фінансового лізингу, що збільшило довгострокові зобов'язання на 321 043 тис.грн. та 41 145 тис.грн. відповідно.

Коефіцієнт поточних зобов'язань характеризує питому вагу поточних зобов'язань в загальній сумі джерел формування. Показує, наскільки підприємство залежить від поточних зобов'язань в загальній сумі позикового капіталу. За рахунок залучення банківського кредиту та зменшення поточних зобов'язань, у т.ч. за розрахунками з учасниками, значення коефіцієнту станом на 31.12.2020р. по відношенню до 31.12.2019р. зменшилось з 0,9 до 0,8.

Таким чином, фінансовий стан ПРАТ "ЦЕНТРАЛЬНИЙ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ" характеризується як стійкий. Товариство забезпечено власними оборотними коштами для ведення господарської діяльності і своєчасного погашення термінових зобов'язань, у підприємства достатньо власних оборотних коштів для забезпечення фінансової стійкості.

4. Екологічні аспекти

Стратегія Товариства в області екологічної безпеки орієнтована на мінімізацію впливу діяльності підприємства на навколишнє середовище та бережливе використання природних ресурсів.

У 2020 році Товариством запроваджені заходи, які спрямовані на зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря; зменшення впливу виробничої діяльності на поверхневі об'єкти; зменшення впливу відходів виробництва; раціональне використання земельних ресурсів.

Загальний об'єм поточних витрат, направлених на охорону навколишнього середовища за 2020 рік становить 1 235 637,37 тис.грн., що на 4,62 % більше, ніж у 2019 році, в тому числі:

- капітальні інвестиції та поточні витрати – 625 349,5 тис.грн.;
- екологічні платежі (екологічний податок) – 71 127,0 тис.грн

Основні природоохоронні заходи, реалізовані у 2020 році:

- пілопригнічення при експлуатації хвостосховища шляхом впровадження «зелених технологій». Фактичні витрати становлять 5 млн. 301 тыс.грн.;
- виконання капітального ремонту пріоритетного аспіраційного обладнання фабрики огрудкування. Фактичні витрати становлять 30 млн. 229 тис. грн.;
- реконструкція дренажних насосних станцій, фактичні витрати становлять 5 млн. 416 тис.грн.;

- благоустрій та озеленення санітарно-захисної зони підприємства. Фактичні витрати становлять 480,0 тис.грн.;
- зменшення обсягів розміщення відходів за рахунок гірничо-технічної рекультивації кар'єру №2, фактичні витрати становлять 9 млн. 020 тис.грн.

За 2020 рік підприємством викинуто в атмосферне повітря 3 227,601 тн. забруднюючих речовин. При збільшенні виробництва на 10,47% - збільшення викидів забруднюючих речовин утримано на рівні 1,96%. У 2020 році зменшення викидів при масових вибухах становить більше ніж 450 тн. Цільові екологічні показники, встановлені на період 2020 року досягнуті в повному об'ємі.

5. Соціальні аспекти та кадрова політика

Станом на 31.12.2020 року чисельність на підприємстві складала 4 533 працівника. З них 71,7% складали співробітники робочих спеціальностей, 28,3% - керівники, фахівці і службовці.

Найменування показника	на 31.12.2020р.	на 31.12.2019р.
Облікова чисельність персоналу	4 533	4 643
в т.ч.		
- чоловіки	3 252	3 302
- жінки	1 281	1 341
- жінки на керівних посадах	93	96
Чисельність персоналу за віком:		
- старше 50 років	1 066	1 202
- 30 – 50 років	2 833	2 760
- молодше 30 років	634	681
Коефіцієнт плинності	4,20	5,74

Система винагороди персоналу пов'язана із стратегією Товариства і спрямована на забезпечення конкурентоспроможності винагороди, утримання і розвиток талантів, підтримку кар'єрного і професійного зростання співробітників.

З метою реалізації стратегії компанії в області мотивації персоналу та управління системою винагород, у 2020 році на ПРАТ «ЦГЗК» були реалізовані наступні заходи:

- актуалізація стандарту підприємства щодо системи управління та положень про оплату праці;
- мотиваційні програми для персоналу підприємства.

Середня заробітна плата штатного працівника за 2020 рік склала 20 661 грн. проти 2019 року 19 285 грн.

Зобов'язання працівників та роботодавця щодо дотримання вимог охорони праці та правил внутрішнього трудового розпорядку визначаються під час укладання трудового договору.

На ПРАТ "ЦГЗК" відповідно до законодавства розроблені усі документи, що регламентують вимоги до забезпечення безпеки та умови праці: колективний договір, правила внутрішнього трудового розпорядку, інструкції і положення з охорони праці.

Кожен працівник до та під час виконання посадових обов'язків проходить відповідне навчання та інструктажі з питань охорони праці і пожежної безпеки.

Згідно зобов'язань розділу «Охорона праці та промислова безпека» Колективного договору ПРАТ «ЦГЗК» за 2020 рік структурними підрозділами комбінату було виконано 48 комплексних заходів щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення рівня охорони праці, запобігання випадкам виробничого травматизму, професійних захворювань і аварій на суму 115 399,7 тис. грн. (в порівнянні з 95 760 тис. грн. за 2019 рік).

Загальні витрати на охорону праці за 2020 рік склали 167 867,8 тис. грн. (в порівнянні з 136 244 тис. грн. за звітний період 2019 року), в т.ч. придбано спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту на суму 27 793,3 тис. грн.; витрати на медичний огляд працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці склали 2 965,5 тис. грн.; витрати на придбання молока - 2 629 тис. грн.; витрати на проведення передрейсових та післярейсових медичних оглядів та на обслуговування в медичних пунктах – 14 674,2 тис. грн.

Згідно з вимогами нового міжнародного стандарту ISO 45001:2018 на підприємстві поновлена існуюча система управління гігієни та безпеки праці та забезпечена внутрішня перевірка її ефективного функціонування для можливості проведення щорічних наглядових аудитів Органом сертифікації відповідності сертифікованої Системи менеджменту охорони здоров'я та забезпечення безпеки праці. Впроваджена система управління охороною праці дозволить більш ефективно оцінювати та контролювати ризики, пов'язані з виробничим процесом, запобігати нещасним випадкам на робочому місці, а також судовим позовам, збиткам і втраті репутації компанії.

На ПРАТ "ЦГЗК" визначені напрями і завдання з розвитку корпоративної культури, безумовного забезпечення виконання вимог законодавства у сфері охорони праці, зниження впливу на працівників небезпечних і шкідливих виробничих факторів шляхом управління критичними ризиками в галузі охорони праці та промислової безпеки.

На ПРАТ "ЦГЗК" з 2014 р. діє Кодекс етики, який є невід'ємною частиною його корпоративної культури. Кодекс етики містить звіт норм і стандартів ділової поведінки, яким повинні щодня слідувати всі працівники, і відображає філософію Товариства, згідно з якою всі співробітники прагнуть працювати в атмосфері взаємної поваги та довіри. Будучи головним робочим керівництвом для співробітників Товариства, що встановлює єдині етичні стандарти, Кодекс етики також відображає принципи, яким повинен слідувати кожен працівник у своїй повсякденній діяльності, в тому числі: розуміння того, що кожен в першу чергу особистість і треба поважати людську гідність та права інших людей. Приймаючи рішення, працівники повинні опиратися на об'єктивні дані, а не на емоції. У Кодексі етики також відображені антикорупційні заходи, спрямовані на запобігання отримання компаніями, окремими особами незаслужених переваг, а саме: недопущення корупції та хабарів, співпраця з контрагентами та діловими партнерами, чия репутація не пов'язана з корупцією і хабарництвом, залучення контрагентів в корпоративну культуру ПРАТ "ЦГЗК".

Діяльність у сфері навчання та розвитку персоналу ПРАТ «ЦГЗК» направлена на реалізацію програми розвитку персоналу, профорієнтування та адаптацію співробітників, планування індивідуального зростання та підвищення кваліфікації. У 2020 році було організовано: навчання, що регламентоване вимогами нормативних документів у сфері охорони праці, курси перепідготовки, підвищення кваліфікації та отримання нових професій, командоутворюючі тренінги, а також навчання згідно програм менеджського розвитку Корпоративного університету. Система навчання на ПРАТ «ЦГЗК» охоплює усі категорії співробітників. У 2020 році пройшли навчання 2 770 працівника комбінату. На навчання співробітників витрачено 359 626 години. Загальний обсяг інвестицій в навчання та розвиток за 2020 рік склали 2 641 тис. грн. У 2019 році ці витрати складали 5 212 тис.грн., навчання пройшли 2605 працівника, витрачено 464 854 годин.

6. Ризики

Керівництво ПРАТ «ЦГЗК» вважає, що ефективна система внутрішнього контролю та управління ризиками повинна забезпечувати надійну підтримку в досягненні цілей підприємства, а також стійкі фінансові результати.

Огляд

На ПРАТ «ЦГЗК» мають вплив:

- Ризики, пов'язані з використанням фінансових інструментів:
 - кредитний ризик;
 - ризик управління капіталом;
 - ризик ліквідності;
 - ринковий ризик.
- Операційні ризики.

Управління ризиками

Керівництво несе загальну відповідальність за створення та функціонування системи контролю з управління ризиками.

Політика ПРАТ «ЦГЗК» з управління ризиками направлена на виявлення та аналіз ризиків, яким піддається товариство, встановлення допустимих граничних значень ризику і контролю. Політика з управління ризиками і системами регулярно переглядаються з урахуванням зміни ринкових умов і діяльності товариства.

- **Кредитний ризик**

Кредитний ризик - це ризик того, що клієнт може не виконати вчасно свої зобов'язання перед товариством, в результаті чого товариство понесе фінансові збитки. Кредитний ризик виникає у зв'язку з грошовими коштами та їх еквівалентами, депозитами в банках та фінансових установах, а також кредитними ризиками для клієнтів, в тому числі простроченої дебіторської заборгованості.

ПРАТ «ЦГЗК» структурує рівень кредитного ризику, який воно бере на себе, встановлюючи обмеження на величину ризику, прийнятого у відношенні одного клієнта або усіх клієнтів. ПРАТ «ЦГЗК» здійснює операції тільки з визнаними, кредитоспроможними третіми особами. Кредитний ризик ПРАТ «ЦГЗК» контролюється та аналізується в кожному конкретному випадку. Керівництво вважає, що товариство не має значного ризику виникнення збитків більших, ніж суми, що відображені в резервах.

- **Ризик управління капіталом**

ПРАТ «ЦГЗК» управляє капіталом для забезпечення продовження діяльності на безперервній основі, забезпечуючи при цьому максимальний прибуток акціонерам, оптимізацію балансу між позиковими і власними коштами. ПРАТ «ЦГЗК» регулярно проводить аналіз та вживає заходи, спрямовані на підтримання оптимальної структури капіталу.

- **Ризик ліквідності**

Ризик ліквідності - це ризик неспроможності ПРАТ «ЦГЗК» погасити фінансові зобов'язання вчасно. Спосіб управління ліквідністю ПРАТ «ЦГЗК», в цілому, полягає в забезпеченні ПРАТ «ЦГЗК» постійною наявністю ліквідних активів, достатніх для своєчасного виконання, при цьому уникаючи непередбачених втрат і не піддаючи репутацію підприємства ризику.

Розумне управління ризиком ліквідності передбачає підтримку достатньої кількості грошових коштів, надійної кредитної політики і запасів, готових до негайного продажу, наявність фінансування засобів через достатню кількість кредитів з встановленими термінами, а також можливість закриття (реалізації) ринкових позицій.

- **Ринковий ризик**

Існує три типи ринкового ризику у відношенні діяльності ПРАТ «ЦГЗК»:

Ризик зміни цін

Валютний ризик

Ризик зміни процентної ставки

Ризик негативного впливу цін на товари є результатом негативного впливу на поточні або майбутні доходи у зв'язку зі зміною цін на товари.

Ключовими зовнішніми ризиками, що суттєво впливають на виручку комбінату, є співвідношення попиту і пропозиції на основних ринках збуту і збільшення обсягів виробництва найбільшими світовими виробниками, що негативно позначається на динаміці цін реалізації. Товариство частково нівелює вплив зовнішніх ризиків, пов'язаних в реалізації продукції, за рахунок диверсифікації ринків збуту та асортименту продукції. Також з огляду на значну енергоємність виробництва залізорудної сировини, іншим негативним фактором виступають ціни на енергоносії (ціни монополістів): природний газ, дизельне паливо, електроенергія.

ПРАТ «ЦГЗК» працює з міжнародними покупцями і постачальниками і тому піддається валютному ризику, пов'язаному з різними валютами, в яких здійснюються операції (головним чином, в доларах США). Валютний ризик виникає в тому випадку, коли майбутні комерційні операції або визнані активи і зобов'язання деноміновані у валюті, яка відрізняється від функціональної валюти підприємства.

Валютний ризик управляється казначейством Товариства. Казначейство встановлює ліміти на рівень впливу ризику в розрізі валют і максимальний розмір ризику. Підприємство не укладає угод, спрямованих на хеджування цих валютних ризиків.

Товариство також прагне звести до мінімуму витрати, пов'язані з купівлею і продажу іноземної валюти. Здійснює моніторинг цього процесу, контролюючи кожну окрему операцію.

Зміни процентних ставок впливають, головним чином, на кредити і позики шляхом зміни їх справедливої вартості (заборгованість за фіксованою ставкою) або майбутніх грошових потоків (заборгованість за змінною ставкою). При отриманні нових кредитів та позик управлінський персонал користується своїми судженнями, щоб прийняти рішення щодо того яка процентна ставка – фіксована чи змінна – буде більш вигідною для Товариства протягом очікуваного періоду до строку погашення заборгованості.

- **Операційні ризики**

Порушення графіків в доставці готової продукції споживачам або в поставках сировини, пов'язані з нестабільною роботою залізниці і порту.

У зв'язку з погіршенням погодних умов в зимовий період можливі проблеми із перебоями перевезень готової продукції покупцям та постачання сировини. Затримки вагонів, а також проблеми з їхнім розвантаженням, присутність льодової обстановки в морських портах, тягне за собою, хоч і незначне, порушення графіків відповідно до укладених контрактів. При необхідності ведуться переговори з обґрунтуванням пріоритетності відправки вантажу. Для покриття ризиків непередбачених перебоїв в постачанні основної сировини (вапняку і бентоніту) формується страховий запас. Це забезпечує безперебійну роботу комбінату в зимовий час.

Надзвичайні ситуації, пов'язані з аваріями на виробництві.

З метою забезпечення безпечної експлуатації об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечні об'єкти комбінату проводиться комплекс організаційно-технічних заходів, передбачених Кодексом цивільного захисту України.

Зокрема, на кожен з 5 об'єктів підвищеної небезпеки розроблені плани локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій.

Планами визначено порядок дій служб і персоналу структурних підрозділів комбінату, а також їх взаємодії зі спеціалізованими службами цивільного захисту, в т.ч. державним воєнізованим гірничо-рятувальним (аварійно-рятувальним) загonom ДСНС України та державними пожежно-рятувальними частинами та ін.

З метою підготовки цивільного захисту комбінату до дій при локалізації та ліквідації аварій техногенного характеру, згідно затвердженого плану-графіка, проводяться протиаварійні та протипожежні об'єктові тренування, а також навчання штабу з надзвичайних ситуацій комбінату з реальним відпрацюванням практичних дій персоналу комбінату у взаємодії зі спеціалізованими службами.

Відтік кваліфікованого персоналу. Брак молодих фахівців.

З метою запобігання відтоку кваліфікованого персоналу Товариство розробило підхід до мотивації і утримання співробітників, який будується на конкурентній оплаті праці і створенні гідних умов роботи. Товариство проводить ряд заходів щодо залучення персоналу, серед яких: співпраця з Криворізьким міськрайонним центром зайнятості, Центром кар'єри Метінвест у м.Кривий Ріг, працевлаштування студентів на період практики.

Щодо побудови ефективного процесу адаптації нових співробітників затверджено і введено в дію у 2019 р. «Положення з адаптації нових співробітників, в тому числі молодих спеціалістів на ПРАТ «ЦГЗК». Також у рамках адаптації застосовується командоутворюючий захід для новачків в форматі квесту.

Серед іншого на підприємстві діє програма «Мій вибір», яка дозволяє співробітнику формувати індивідуальний соціальний пакет. Кожен працівник, вибравши необхідні йому опції, самостійно встановлює пріоритети.

Попередження неконтрольованого поширення вірусної інфекції COVID-19.

З метою мінімізації поширення вірусної інфекції COVID-19 на ПРАТ «ЦГЗК» було розроблено і здійснено ряд організаційних заходів:

- створено штаб оперативного реагування, який збирається щодня;
- проводиться щодобовий моніторинг ситуації щодо поширення вірусу в Україні;
- розроблений алгоритм дій при виявленні у працівника комбінату захворювання на COVID-19;
- заборонено наказом по комбінату відрядження співробітників за винятком особливих причин (ризиків щодо зупинення виробництва);
- заборонено наказом по комбінату проведення зустрічей, зборів, інших заходів з чисельністю понад 10 учасників;
- організований формат віддаленої роботи, проводиться облік робочого часу і інструктажів для працівників, які працюють віддалено;
- були придбані безконтактні термометри; на кожному контрольно-пропускному пункті і в здравпунктах проводиться температурний скринінг;
- на регулярній основі закуповуються маски та дезінфікуючі засоби для працівників комбінату;
- з 12.03.2020 обробляються дезінфікуючими засобами дверні ручки: кабінетів в управлінні комбінату, адміністративно-побутових комплексах, актових залів, кімнат проведення зборів, нарядних, кімнат прийому їжі, перила;

- з 14.03.2020 двічі на добу перед виходом на рейс обробляються дезінфікуючим засобом поручні, панелі всіх автобусів; внесені зміни в графіки доставок співробітників, щоб уникнути підвищеної концентрації в місцях проходження передзмінного медогляду;
- на кожному вході в автобус встановлені дезінфектори для рук;
- всі їдальні комбінату переведено в режим роботи «Буфет», персонал обслуговує відвідувачів в захисних масках і рукавичках;
- у повному обсязі забезпечено питний режим;
- щодня підрядною організацією проводиться дез.обработка зупинок комбінату;
- в весняно-літній період проводилась дезінфекція доріг і тротуарів біля зупинок, адміністративно-побутових комплексів, їдалень;
- проведено комунікації з усіма працюючими на майданчику підрядниками про необхідність з їхнього боку захисту власного персоналу, дезінфекції поручнів в салонах авто, посилення прибирання кабінетів.

7. Дослідження та інновації

У 2020 році продовжено комплекс досліджень із розробки енергоефективних схем виробництва залізорудного концентрату із застосуванням перспективних технологій валкових пресів високого тиску (ВПВТ), що були розпочаті у 2019 році.

Виконано лабораторні дослідження із визначенням вихідних параметрів процесу рудопідготовки у комбінації з методами попереднього та постадійного збагачення рудної сировини. Дослідження виконано із застосуванням лабораторних сепараторів на основі новітніх розробок у сфері селективного вилучення корисного компонента за основною властивістю рудної шихти.

Заплановано виконання напівпромислових випробувань технології рудопідготовки та збагачення з розробкою основних технологічних рішень для можливості подальшої розробки проектної документації.

У напрямку підвищення якості залізорудного концентрату виконані лабораторні дослідження додаткового його збагачення методом магнітної сепарації. Протягом 2021 року також передбачається виконати випробування у промислових умовах збагачувальної фабрики з метою підтвердження результатів лабораторних випробувань.

У 2020 році на ПРАТ «ЦГЗК» і вперше в Україні, впроваджено технологію виробництва залізорудної сировини преміум-класу: освоєно випуск концентрату зі зниженою домішкою оксиду кремнію та випуск окатків для процесу прямого відновлення заліза. Перші партії високоякісної товарної продукції відвантажені споживачам.

В 2020 році на фабриці огрудкування був здійснений вихід на планові технологічні показники сучасного автоматизованого чашового огрудковувача SCARABAEUS 7500 фірми HAVER. Результати якого по виходу окатків гідного класу -14...+10 мм склали на рівні 73%, та продуктивність 130-150 т/год.

В рамках підвищення якості продукції у 2020 році завершено реалізацію стратегічного проекту з виробництва концентрату з вмістом $Fe \geq 70,2\%$ для виробництва окатків з вмістом $Fe \geq 67,5\%$. Підвищення якісних характеристик окатків дозволило увійти на ринок сировини для технології DRI. Загальний обсяг інвестицій - 520 млн.грн.

У 2021 році заплановано комплекс дій направлених на подальше підвищення якісних характеристик продукції для закріплення на новому для комбінату ринку DRI а також заходів щодо зниження собівартості.

8. Фінансові інвестиції

ПРАТ «ЦГЗК» здійснює аналітичний облік фінансових інвестицій по видам вкладень ти об'єктам інвестування. Товариство є засновником 3-х дочірніх підприємств, частка у статутному капіталі яких складає 100%:

Найменування підприємства	Опис діяльності	Частка у статутному капіталі, %	Балансова вартість на 31.12.2020р., тис. грн.	Балансова вартість на 31.12.2019р., тис. грн.
Дочірнє підприємство «Овація» ПАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	Культурно-масова діяльність	100	79	79
Дочірнє підприємство «Спорт-Мастер» ПАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	Фізкультурно-спортивна та оздоровча діяльність	100	30	30
Дочірнє підприємство «Єдиний оздоровчий комплекс» ПАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	Організація відпочинку трудящих та оздоровча діяльність	100	30	30
Всього			139	139

9. Перспективи розвитку

У ПРАТ "ЦГЗК" завжди були і будуть амбіційні цілі, які допомагають підприємству бути серед лідерів в гірничодобувній галузі. Пріоритетними напрямками діяльності Товариства на 2021 рік є: підвищення ефективності виробництва, забезпечення високої якості продукції, безпечна і комфортна праця співробітників.

Також, одним з першочергових стратегічних завдань є зниження витрат виробництва, підвищення енергетичної ефективності підприємства.

Для підвищення рівня виробництва і якості продукції на Товаристві виконується постійне оновлення основних засобів, проводяться реконструкція і капітальні ремонти технологічного устаткування й транспорту. Заплановані капітальні інвестиції на 2021 рік складають 1 482 млн.грн.

Тривають роботи щодо підготовки нового горизонту шахти ім. Орджонікідзе для можливості видобутку руди з горизонту в обсязі 30,5 млн.т. руди впродовж 2024-2042рр. Станом на початок 2021р. загальний обсяг інвестицій склав 98 млн.грн.

Генеральний директор ПРАТ «ЦГЗК»

Д.В. Шевчик